

Sygn. akt IV KKN 646/97

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 stycznia 2002 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Siuchniński (przewodniczący)

SSN Wiesław Koziół (spr.)

SSO del. do SN Wiesław Błus

Protokolant: Ewa Sokołowska

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Stefana Szustakiewicza

w sprawie **A. K.**

oskarżonego z art. 145 § 2 kk z 1969 r.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 8 stycznia 2002 r.,

kasacji, wniesionych przez Prokuratora Wojewódzkiego w N. i pełnomocnika
oskarżyciela posiłkowego

od wyroku Sądu Wojewódzkiego w N.

z dnia 22 kwietnia 1997 r., sygn. akt II Ka [...]

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w N.

z dnia 14 listopada 1995 r., sygn. akt II K [...]

- I. uchyła zaskarżony wyrok i sprawę oskarżonego A. K. przekazuje
Sądowi Okręgowemu w N. do ponownego rozpoznania
w postępowaniu odwoławczym;**
- II. zarządza zwrot na rzecz oskarżyciela posiłkowego B. P. kwotę 300
(trzysta) złotych wniesionej przez niego opłaty od kasacji.**

UZASADNIENIE

Prokurator Rejonowy w N. oskarżył A. K. o to, że w dniu 18 kwietnia 1991 r. w W. rejonu n. naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że kierując samochodem marki M. nr rej. [...] nie dostosował prędkości pojazdu do istniejących warunków drogowych, zjechał na przeciwny pas ruchu a następnie na pobocze drogi i uderzył w betonowy przepust wodny, skutkiem czego jadący w nim pasażerowie I. P. oraz M. M. w wyniku doznanych obrażeń ciała zmarli a ponadto zniszczony został samochód M. własności M. M., tj. o przestępstwo z art. 145 § 2 kk z 1969 r. (k. 262-269).

Sąd Rejonowy w N. wyrokiem z dnia 14 listopada 1995 r. sygn. II K [...] uniewinnił A. K. od popełnienia zarzucanego mu czynu (k. 480).

Od tego wyroku rewizję złożył Prokurator Rejonowy w N. (k. 516-523) oraz oskarżyciel posiłkowy B. P. (k. 524-528).

Po rozpoznaniu wniesionych środków odwoławczych Sąd Wojewódzki w N. wyrokiem z dnia 22 kwietnia 1997 r. sygn. II Ka [...] zaskarżony wyrok utrzymał w mocy (k. 632).

Od wyroku w/w Sądu Wojewódzkiego w N. kasacje złożyli Prokurator Wojewódzki w N. oraz pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego B. P..

Prokurator Wojewódzki **zarzucając** w kasacji rażące naruszenie prawa karnego procesowego, a mianowicie art. 2 § 1 pkt 2, art. 3 § 1 oraz art. 182 kpk – z 1969 r. wskutek uznania przez Sąd tak I jak i II instancji opinii Instytutu [...] w K. oraz opinii Stowarzyszenia [...] w W. za pełne, jasne i wyczerpujące pomimo, że opinie te zostały oparte m.in. na błędnej, niemniej jednak na zasadniczej dla treści tych opinii przesłance tj. pierwotnej niezweryfikowanej pisemnej ekspertyzie traseologicznej wskazującej na osobę M. M. jako kierującego samochodem m-ki „M.” w chwili wypadku, podczas gdy ustna uzupełniająca opinia biegłych traseologów złożona w końcowej fazie postępowania przed Sądem II instancji wykluczyła taką możliwość, co w konsekwencji musiało mieć istotny wpływ na treść orzeczeń obu Sądów, **wniósł** o uchylenie zaskarżonego wyroku i utrzymanego nim w mocy wyroku Sądu I instancji i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w N. do ponownego rozpoznania (k. 660-662).

Na rozprawie kasacyjnej Prokurator Prokuratury Krajowej modyfikując wniosek kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w N. w postępowaniu odwoławczym. Z kolei pełnomocnik oskarżyciela posiłkowego **zarzucając** naruszenie przepisów prawa procesowego (w uzasadnieniu kasacji wskazano art. 402 kpk, art. 3 § 3 i art. 4 kpk oraz art. 182 kpk – z 1969 r.) **wniósł** o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Wojewódzkiemu w N. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym (k. 671-673).

Sąd Najwyższy zważył co następuje;

Za zasadne należy uznać wnioski skarżących co do konieczności uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy sądowi odwoławczemu do ponownego rozpoznania.

Prokurator Rejonowy w N. w rewizji złożonej od wyroku Sądu Rejonowego w N. zarzucił obrazę przepisów postępowania karnego mogącą mieć wpływ na treść wyroku, a to:

- 1) art. 357 kpk z 1969 r. przez pominięcie przy ustalaniu stanu faktycznego opinii Zakładu Medycyny Sądowej [...] w K. z dnia 18 grudnia 1991 r.,
- 2) art. 2 § 1 pkt 2, art. 313 § 1 i art. 18 § 2 kpk – z 1969 r. w wyniku zaniechania wezwania na rozprawę celem przesłuchania w charakterze biegłych osób, które wzięły udział w opracowaniu opinii Zakładu Medycyny Sądowej [...] w K. z dnia 18 grudnia 1991 r.,
- 3) art. 2 § 1 pkt 2, art. 3 § 3 i art. 182 kpk – z 1969 r. wskutek zaniechania powołania innego zespołu biegłych, mimo faktycznego nie wyjaśnienia przez sąd sprzeczności między opiniami biegłego J. G. i Instytutu [...].

Sąd Wojewódzki w N. postanowieniem z dnia 1 lutego 1996 r., wydanym na rozprawie odwoławczej, zwrócił się do Zakładu Medycyny Sądowej w K. o uzupełnienie opinii z dnia 18 grudnia 1991 r., cyt. „przez uwzględnienie materiału dowodowego zebranego po wydaniu tej opinii, a zwłaszcza przez ustosunkowanie się do części medyczno-sądowej opinii wydanej w tej sprawie przez Instytut [...]” (cytat z protokołu rozprawy k. 546).

W dniu 10 maja 1996 r. do Sądu Wojewódzkiego w N. wpłynęła żądana dodatkowa opinia Katedry Medycyny Sądowej [...] w K. (k. 553-553v).

Na kolejnym terminie rozprawy odwoławczej, Sąd Wojewódzki w N. uwzględniając wniosek oskarżyciela posiłkowego z jego pisma z dnia 30 maja 1996 r. (k. 555-55a) dopuścił dowód z opinii Kolegium Opiniodawczego Stowarzyszenia [...] w W. mającej na celu:

- 1) odtworzenie przebiegu wypadku z dnia 18 kwietnia 1991 r. w W. – przy udziale specjalisty z zakresu medycyny sądowej – w celu ustalenia na podstawie obrażeń ciała odniesionych przez A. K. i M. M. oraz uszkodzeń samochodu M. [...] nr rej. [...], a także śladów ujawnionych i zabezpieczonych w toku śledztwa, który z wyżej wymienionych mężczyzn kierował samochodem w czasie wypadku?
- 2) udzielenia odpowiedzi na pytanie, która z dwóch dotychczas wydanych w tej sprawie opinii:
 - a) biegłego inż. J. G. (k. 162-195, 366-367, 409-423)
 - b) Instytutu [...] w K. (k. 409-423, 466-478) z uzupełniającą ją opinią Katedry Medycyny Sądowej [...] w K. (k. 133, 553,) jest bardziej przekonująca i dlaczego?

Po otrzymaniu żądanej opinii Stowarzyszenia [...] w W. (k. 566-579) Sąd Wojewódzki zaliczył ją na rozprawie w dniu 25 lutego 1997 r. w poczet materiału dowodowego przez odczytanie (k. 587). Na tej rozprawie uwzględnił wniosek oskarżyciela publicznego o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania biegłego R. D. celem rozstrzygnięcia sprzeczności między protokołem oględzin, a treścią opinii traseologicznej, co do opinii i identyfikacji butów” (k. 587v).

Na rozprawie odwoławczej w dniu 22 kwietnia 1997 r. odczytano w/w opinię z k. 553-553v oraz w/w opinię Stowarzyszenia [...] z k. 566-579, przesłuchano biegłego R. D. (k. 628v-629) oraz świadków K. M. (k. 629 i E. U. (k. 628v).

W toku tej rozprawy oskarżyciel posiłkowy podtrzymał swój wniosek dowodowy z dnia 8 kwietnia 1997 r. o przesłuchanie w charakterze świadków R. D., M. D., K. P., L. K. oraz o wezwanie na rozprawę sądową „wszystkich biegłych którzy wydali opinie w tej sprawie, włącznie z biegłymi z Zakładu Medycyny Sądowej [...] w K., celem konfrontacji ich stanowisk oraz umożliwienia stronom zadawania im pytań” (k. 611-612).

Sąd Wojewódzki w N. nie uwzględnił tego wniosku „albowiem dowody te nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy” (k. 630).

Jak wynika z protokołu rozprawy odwoławczej, po ogłoszeniu tego postanowienia oskarżyciel posiłkowy wniósł o wezwanie na rozprawę odwoławczą wszystkich biegłych, którzy wydawali w tej sprawie opinie w postępowaniu przygotowawczym, sądowym pierwszej instancji jak i odwoławczym, włącznie z biegłymi z Zakładu Medycyny Sądowej [...] w K., celem wyjaśnienia istniejących w sprawie wątpliwości” (cytat z protokołu rozprawy z dnia 22 kwietnia 1997 r. k. 630v).

Sąd Wojewódzki w N. na podstawie art. 155 § 1 pkt 2 kpk z 1969 r. oddalił ten wniosek gdyż cyt. „nie ma on znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy” (k. 630v). W tym też dniu zapadł w niniejszej sprawie wyrok Sądu Wojewódzkiego w N. (k. 632).

Taka decyzja, w realiach niniejszej sprawy, nie może zostać zaaprobowana. Należy bowiem pamiętać, iż w judykaturze przyjmuje się że niepełna jest opinia, np. gdy opiera się na niewystarczającym materiale (por. OSNPG 1981, z. 2, poz. 27, OSNPG 1989, z. 1. poz. 15), czy gdy nie uwzględnia wszelkich możliwych – na tle całokształtu sprawy – wariantów dotyczących przebiegu wypadku (por. OSNKW 1981, z. 1-2, poz. 7). W niniejszej sprawie, w sytuacji gdy w końcowej fazie postępowania przed Sądem Wojewódzkim w N. - R. D. stwierdził cyt. „prawy but kierowcy na zdjęciu nr 1 z k. 90 nie jest obuwem typu „adidas” i nie jest butem z wyodrębnionym obcasem a kolor ma jaśniejszy niż tło. Po tych spostrzeżeniach stwierdzam, że na pewno odciski obuwia ujawnione na gumowej nakładce pedału hamulca i środkowej części dywanika gumowego, nie mogły pochodzić od obuwia widocznego na nodze M. M. na zdjęciu nr 1 z k. 90” (k. 629), a K. M. zeznał, cyt. „ślad stwierdzony na dywaniku na pewno nie pochodził od obuwia widocznego na zdjęciu nr 4 z k. 15 i nr 1 z k. 90. Mógł natomiast pochodzić z obuwia widocznego na zdjęciu nr 13 z k. 15” (k. 629v-630),I należało w kontekście wpływu jakie miały ustalenia traseologów na opinie biegłych z Instytutu [...] (k. 468-469) oraz Stowarzyszenia Rzeczoznawców (k. 568-569 i k. 577-578), wezwać biegłych wydających te opinie do udzielenia odpowiedzi, czy te zacytowane wyżej stwierdzenia R. D. i K. M. zmieniałyby konkluzje tych opinii.

Skoro zatem, z uwagi na treść zeznań R. D. i K. M., należy uznać że w/w opinie nie są pełne to Sąd Wojewódzki w N. nie mógł oddalić żądania wezwania tych biegłych w celu umożliwienia zadania im pytań i wyjaśnienia tych niejasności

w opiniach, które pojawiły się w związku z treścią zeznań R. D. i K. M. (por. OSNKW 1989, z. 3-4, poz. 30).

Skoro zaś Sąd Wojewódzki w N. obowiązku tego nie dopełnił (na co trafnie wskazuje skarżący), czym naruszył art. 182 kpk z 1969 r. a uchybienie to w realiach sprawy jest uchybieniem tego rodzaju o jakim mowa w art. 523 kpk. Sąd Najwyższy z mocy art. 537 § 2 kpk uchylił zaskarżony wyrok i sprawę oskarżonego A. K. przekazał Sądowi Okręgowemu w N. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Przewodniczący: SSN (Andrzej Siuchniński)

Sędziowie: SSN (Wiesław Koziół)

SSO del. do SN (Wiesław Błus)

aw
f/ak